FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ~IVILI

IM}ALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM il-Gimgha, 28 ta' Settembru, 2001

Kaw\a Nru. 2.
~itazz. Nru. 263/01JRM

SAID INTERNATIONAL LIMITED

vs

MAC LIMITED; Paul |erafa; Metarica Properties Limited; u Doris armla minn George |erafa, Josephine mart Carmel Grech, Carmen mart Joseph Mamo, Maximillian |erafa, Joseph |erafa, Mary mart Joseph Said u l-istess Joseph Said, Antida mart Paul Savona u l-istess Paul

Savona u Marthese mart Martin Bonni`i u l-istess Martin Bonni`i, dawn kollha a]wa |erafa ulied l-imsemmija Doris |erafa u l-mejjet George |erafa.

Il-Qorti:

Rat l-Att ta`-~itazzjoni mressaq fil-15 ta' Frar, 2001, li bih il-kumpannija attri`i ippremettiet:

Illi b'sentenza ta' din l-Onorabbli Qorti fl-ismijiet 'MAC Limited et vs Said International Limited' ~itazzjoni Numru 1299/99GC mog]tija fl-1 ta' Lulju, 1999,kopja informi hawn annessa b]ala Dokument A, fil-kontumacja tas-so`jeta' attrici odjerna (f'dik l-istanza s-so`jeta' konvenuta) din l-Onorabbli Qorti iddecidiet billi laqg]et it-talba tal-atturi bid-dispensa mis-smieg] tal-kawza, u kkundannat lis-so`jeta' attrici thallas lill-konvenuti f'din il-presenti kawza is-somma ta' tlett elef, hames mija u tliet liri maltin u erbgha u ghoxrin `entezmu (Lm3,503.24);

Illi `-`itazzjoni giet presentata fl-1 ta' Gunju, 1999, wara li l-uniku so`ju fis-so`jeta' attrici, Godwin Said, kien miet fis-6 ta' April1999, u]add ma kien g]adu gie nominat direttur flok il-mejjet;

Illi g]alhekk, i`-`itazzjoni kellha tigi notifikata lill-kuraturi deputati nominati sabiex jirraprezentaw lill-kumpannija peress illi ma kien hemm]add biex jirraprezentaha, izda dan ma sarx;

Illi b'hekk, is-so`jeta' attrici odjerna ma setg]etx tiddefendi ruhha kif trid il-ligi;

Illi fis-26 ta' Jannar, 2001, gew nominati diretturi tas-so`jeta';

Illi in oltre, l-kawzali hija msemmija g]all-]las a rigward l-ammont komplessiv ta' tlett elef, hames mija u tliet liri maltin u erbg]a u g]oxrin centezmu (Lm3,503.24), rapprezentanti arretrati ta' kera fuq il-]anut numru 43 Zachary Street, Valletta, u l-uffi``ju numru 43/12-13 Zachary Street, Valletta, bl-ispejjez kontra s-so`jeta' attri`i;

Illi l-konvenuti talbu l-]las komplessiv izda dwar ammonti dovuti g]al konsiderazzjonijiet differenti li jirrigwardjaw il-]anut numru 43, Zachary Street, Valletta, u l-ufficini numru 2 u 12-13 fl-istess lokal 43, Zachary Street, Valletta;

Illil atturi jipposjedu l-]anut numru 43, Zachary Street, Valletta, b'titolu ta' enfitewsi perpetwa, u mhux ta' kera, kif jidher anke mill-kuntratt ippubblikat min-Nutar Paul Pullicino datat 21 ta' April, 1986, li bih il-konventi ikkoncedew l-imsemmi fond lis-so`jeta' attri`I b'cens perpetwu (Dokument B) u g]alhekk l-imsemmija sentenza hija affetta ukoll minn zball fis-sustanza tag]ha;

Illi b'hekk hemm lok g]al ritrattazzjoni tal-kawza skond il-ligi;

G]alhekk is-so`jeta' attri`i talbet lil din l-Onorabbli Qorti g]aliex m'g]andhiex:

1. Tiddikjara li s-sentenza tag]ha mog]tija fl-1 ta' Lulju, 1999 "MAC Limited et vs Said International Limited" ~itazzjoni numru 1299/99 GC mog]tija fl-1 ta' Lulju, 1999, ittiehed ming]ajr ma l-parti telliefa kienet notifikata bir-rikors kif trid il-ligi;

2. Tiddikjara li s-sentenza tag]ha mog]tija fl-1 ta' Lulju, 1999 "MAC Limited et vs Said International Limited" Citazzjoni numru 1299/99 GC mog]tija fl-1 ta' Lulju, 1999, hija affetta minn zball fis-sustanza taghha;

3. Thassar is-sentenza tag]ha mog]tija fl1 ta' Ljulju, 1999 "MAC Limited et vs Said International Limited" ~itazzjoni numru 1299/99 GC mog]tija fl-1 ta' Lulju, 1999 g]ar-ragunijiet fuq premessi;

4. Tordna li ssir ir-ritrattazzjoni ta' l-istess kawza skond il-ligi;

Bl-ispejjez kontra l-konvenuti li huma ngunti ghas-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-kumpannija attri`i, flimkien ma\-\ew[dokumenti mehmu\in mag]ha;

Rat in-Nota mressqa mill-im]arrkin fid-9 t'April, 2001, li biha huma e``epew:

Illi fl-ewwel lok is-so`jeta' attri`I g]andha tag]ti indikazzjoni `ara ta' liema huma s-subartikoli ta' l-**Artikolu 811** tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta li fuqhom hija qed tibbaza l-allegazzjonijiet u konsegwenti pretenzjonijiet tag]ha hekk kif dedotti minnha fil-konfront ta' l-eccipjenti permezz ta' l-Att ta' Citazzjoni odjern;

Illi fit-tieni lok u bla pregudizzju t-talbiet tas-so`jeta' attrici g]andhom jigu mic]uda, bl-ispejjez kontra l- istess so`jeta' attri`i, stante li dawn it-talbiet jirreferu g]al proceduri giudizzjarji ghal kollox differenti mis-sentenza li llum tag]mel stat bejn l- eccipjenti u s-so`jeta' attri`i;

Ili fit-tielet lok u bla pregudizzju t-terminu ta' dekadenza ta' tlett xhur rikjest mil-ligi ai termini ta' l-**Artkikoli 818** tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta, in partikolari l- paragrafi **(b)** u **(d)** tal-precitat Artikolu, entro liema g]andha tigi pprezentata azzjoni g]ar-ritrattazzjoni, illum skada u g]aldaqstant l-azzjoni attrici tirrizulta g]al kollox guridikament insostenibbli u b'hekk it-talbiet attri`I g]andhom jigu mic]uda bl ispejjez kontra l-istess so`jeta' attri`i;

Illi fir-raba' lok u bla pregudizzju dina l-azzjoni hija guridikament insostenibbli ai termini ta' l-**Artikolu 812** tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta;

Illi fil-]ames lok u bla pregudizzju l-allegazzjoniijet kif imressqa mis-so`jeta' attri`I permezz ta`-~itazzjoni fl-ismijiet premessi qed jigu kategorikament mi`huda mill-eccipjenti stante li l-azzjoni proposta mill-istess so`jeta attri`i hi guridikament in sostenibbli ai termini ta' l-istess **Artikolu 811** tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta, invokat mis-so`jeta' attri`i, kif jigi pruvat a]jar waqt it-trattazzjoni tal-kawza u g]aldaqstant it-talbiet attri`i g]andhom jigu mi`]uda bl-ispjjez kontra l-istess so`jeta' attri`i;

Salv eccezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrkin;

Rat id-Degriet tag]ha tas-16 ta' Mejju, 2001[1], li bih ordnat lill-kumpannija attri`i tfisser, b'Nota, ta]t liema disposizzjoni tal-li[i hija kienet qeg]da tressaq it-talba tag]ha biex il-kaw\a maqtug]a fl-1 ta' Lulju, 1999, ter[a' tinstama' mill-[did;

Rat in-Nota tal-kumpannija attri`i mressqa fit-30 ta' Mejju, 2001[2], bi twettiq g]al dak mitlub mill-imsemmi Degriet;

Rat il-verbal tas-smig] tal-5 ta' Lulju, 2001, li bih l-avukat tal-kumpannija attri`i tablet li jissewwa \ball fl-atti tal-kaw\a fejn jissemma]a\in in-numru tal-kaw\a li tag]ha qeg]da titlob it-trattazzjoni mill-[did, g]al liema talba l-avukat tal-im]arrkin opponiet min]abba li din tolqot l-e``ezzjonijiet fil-mertu;

---

1. Pa[. 33 tal-pro`ess;
2. Pa[. 34 tal-pro`ess;

Semg]et it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet dwar it-talba g]all-bdil fl-atti;

Rat id-Degrieti tag]ha tal-5 ta' Lulju u tal-24 ta' Settembru, 2001, li bihom]alliet il-kaw\a g]al de`i\joni dwar l-imsemmija talba;

Rat ir-Rikors imressaq mill-im]arrkin fil-25 ta' Lulju, 2001[3], li bih talbu lill-Qorti t]allihom iressqu Nota ta' Sottomissjonijiet dwar it-talba tal-atturi;

Rat id-Degriet tag]ha tal-1 t'Awissu, 2001[4], li bih laqg]et it-talba tal-im]arrkin;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet tal-im]arrkin[5] imressqa fl-14 t'Awissu, 2001;

Rat in-Nota ta' Twe[iba mressqa fl-4 ta' Settembru, 2001[6][6];

Ikkunsidrat :

Illi l-kumpannija attri`i fet]et din il-kaw\a biex titlob it-t]assir ta' sentenza u s-smig] mill-[did ta' kaw\a maqtug]a fl-1 ta' Lulju, 1999, li kopja tag]ha tinsab mehmu\a fl-atti tal-kaw\a b]ala Dokument "A"[7] . Min]abba li kull meta fl-Att ta`-~itazzjoni u fid-Dikjarazzjoni ssemma n-numru tal-kaw\a dan [ie mni\\el b]ala "1299/99" minflok "1266/99", u g]alhekk il-kumpannija attri`i qeg]da tag]mel talba lil din il-Qorti biex t]alliha tirran[a dak l-i\ball;

[3]. Pa[. 37 tal-pro`ess;
[4]. Pa[. 38 tal-pro`ess;
[5]. Pa[. 39 sa 42 tal-pro`ess;
[6]. Pa[. 44 sa 46 tal-pro`ess;
[7]. Pag: 7 sa 109 tal-pro`ess;

Illi din it-talba tag]ha tnisslet min]abba dak li jg]idu l-im]arrkin fit-tieni e``ezzjoni tag]hom, u huwa min]abba f'hekk li huma qeg]din jo[[ezzjonaw g]at-talba tal-parti l-o]ra;

Illi l-Qorti issa trid tqis jekk talba b]alma saret mill-kumpannija attri`i tistax tintlaqa' kemm fid-dawl ta' dak li tipprovdi l-li[i u kif ukoll min]abba li m'hemmx qbil g]al hekk mill-parti l-o]ra;

Illi l-li[i tipprovdi dwar is-setg]a li g]andha l-qorti li tordna jew tag]ti li jsir bdil fl-atti fl-artikolu 175 tal-Kapitolu 12 tal-Li[ijiet ta' Malta. Fost is-setg]at, hemm dik ma]suba biex jissewwa \ball fl-isem ta' xi parti jew "kull \ball ie]or". Dan jit]alla li jsir sakemm il-bidla ma tbiddilx fis-sustanza l-azzjoni jew l-e``ezzjoni fuq il-mertu tal-kaw\a;

Illi, fil-qofol tag]hom, i\-\ew[ra[unijiet li l-im]arrkin jag]tu fin-Nota studjata tag]hom kontra t-talba tal-kumpannija attri`i g]all-bdil tar-riferenza tal-kaw\a li tag]ha qieg]ed jintalab is-smig] mill-[did huma (a) li l-azzjoni kif inhi, hija improponibbli u g]alhekk, il-bidla mitluba tibdel azzjoni improponibbli f'wa]da proponibbli, ji[ifieri bidla li tolqot l-azzjoni attri`i fis-sustanza, u (b) li l-bidla tolqot l-e``ezzjoni tal-im]arrkin fil-mertu;

Illi, min-na]a tag]ha, il-kumpannija attri`i tis]aq li dak li [ara kien sempli`i \ball tal-pinna, u jolqot biss wie]ed minn g]add ta' aspetti li biha l-kaw\a li tag]ha qeg]da tintalab ir-ritrattazjoni tista' ting]araf: i\\id tg]id li l-bidla sservi biss biex ti``ara nuqqas mar[inali ta' riferenza u li bl-ebda mod ma tbiddel il-qofol tal-a\\joni tag]ha. Min-na]a l-o]ra, jekk it-talba tag]ha ma tintlaqax, sentenza eventwali tista' tag]ti lok g]al konfu\joni;

Illi fis-soluzzjoni ta' din il-kwestjoni, il-Qorti trid tidde`iedi billi timxi ma' dak li tg]id il-li[i, billi t]ares il-jedd ta' kull parti li jkollha u ting]ata smig] xieraq, inklu\ il-jedd li tista' tiddefendi sewwa l-ka\ tag]ha, u twie\en il-mira li tag]mel]aqq mal-perikolu li ma tintilifx fil-formali\mu bla b\onn. Dan trid tag]mlu billi \\omm quddiem g]ajnejha dawn il-prin`ipji basi`i,

mag]duda mag]hom dak li att [udizzjarju g]andu, safejn jista' jkun, ma ji[ix im]assar jekk jista' ji[i salvat, u li l-qorti ma tintu\ax biex tippremja t-traskura[ni fit-t]ejjija tal-atti li jitressqu quddiemha u tag]raf fejn \ball ikun wie]ed [enwin;

Illi, meta wie]ed i]ares b'reqqa lejn id-disposizzjonijiet tal-artikolu 175, g]andu jsib li s-setg]at ta' qorti li tilqa' talba (jew ukoll li minn rajha hekk tordna) biex isir bdil fl-atti hija wiesg]a tassew, u l-kliem tal-li[i sa hemm m'g]andhomx g]aliex jo]olqu problemi ta' tifsira. Dan i[ib mieg]u li talba b]al dik mag]mula mill-kumpannija attri`i hija fil-limiti tas-setg]a kif mog]tija lil qorti b'dak l-artikolu;

Illi dak li jo]loq diffikulta' huwa x'tifsira g]andha ting]ata lill-parti tal-artikolu 175(1) li tillimita dik is-setg]a, u b'mod partikolari x'tifhem il-li[i bil-kliem "sustanza tal-azzjoni" jew x'inhi bidla fl-e``ezzjoni fuq il-mertu. Dwar din tat-tieni, [ie mfisser[8] li l-fatt wa]du li l-i\ball ikun [ie msemmi f'e``ezzjoni, ma hux ta' xkiel biex tintlaqa' talba g]at-tiswija tieg]u, u dan g]aliex ma jag]milx sens li \ball jista' jissewwa jekk ma ting]atax e``ezzjoni dwaru i\da ma jistax jissewwa jekk l-e``ezzjoni ssir ! G]aliex e``ezzjoni li ti[bed l-attenzjoni g]al \ball fl-att imressaq mill-attur ma ssirx, b'daqshekk biss, e``ezzjoni fil-mertu dwar l-azzjoni attri`i, billi l-i\ball m'huwiex il-qofol tal-azzjoni;

Illi g]alhekk, huwa me]tie[li wie]ed jara xi trid tfisser il-li[i meta ssemmi "s-sustanza tal-azzjoni". Fil-fehma tal-Qorti, bidla ta' sustanza sse]] meta tintalab li ssir bidla fit-talbiet tal-attur b'mod li n-natura nnifisha tal-azzjoni jew motiv ewlieni li jsejjisha, jinbidlu b'o]rajn, per e\empju, meta attur jitlob li jibdel talba g]al dikjarazzjoni ta' nullita' ta' mandat esekuttiv f'wa]da fejn jitlob li ji[i dikjarat li l-kreditu esegwit mhux dovut, jew inkella fejn azzjoni ta' t]assir ta' kuntratt min]abba simulazzjoni tinbidel f'wa]da ta' t]assir ta' kuntratt min]abba

[8]. App. Kumm. **12.12.1994** fil-kawza fl-ismijiet **E. Calabrese noe vs E. Bigeni et** (Kollez. Vol: **LXXVIII.ii.256**);

vizzju tal-kunsens. Fin-Nota tag]hom, l-im]arrkin jag]mlu riferenza tajba ta' dan l-element fondamentali[9];

Illi, jekk wie]ed jer[a' lura g]all-esami ta' l-kaw\a quddiem din il-Qorti u jkejjel dak li jo]ro[mill-atti mressqin s'issa mal-konsiderazzjonijiet li g]adhom kemm saru, wie]ed g]andu jag]raf li l-azzjoni attri`i hija wa]da ta' t]assir ta' sentenza u s-smig] mill-[did tal-kaw\a li dwarha ng]atat dik is-sentenza. Din, fil-fehma tal-Qorti, hija s-sustanza tal-azzjoni;

Illi, min-na]a l-o]ra, l-im]arrkin jag]mlu e``ezzjoni fil-mertu fis-sens li, min]abba l-i\ball li irrisulta fin-<u>numru ta' riferenza</u> tal-kaw\a ritrattata, qeg]da tintalab ritrattazzjoni ta' kaw\a inesistenti u, g]alhekk, i[[ib improponibbli din il-kaw\a. Huma ta' min iqishom sewwa s-sottomissjonijiet mag]mula mill-im]arrkin f'dan ir-rigward, g]aliex dak li seta' kien eser`izzju ta' rutina f'kaw\a o]ra, irrendewh wie]ed li je]tie[qies fit-tul;

Illi, madankollu, wie]ed irid jg]id li l-kumpannija attri`i ma illimitatx ru]ha biss biex tag]ti n-numru ta`-`itazzjoni tal-kaw\a li tag]ha qeg]da titlob is-smig] mill-[did, i\da tat tag]rif ie]or dwarha, u sa]ansitra hem\et kopja tag]ha mal-Att ta`-~itazzjoni, kif imsemmi fil-premessi nfushom ta' dak l-att. Fil-fehma ta' din il-Qorti, dan il-fatt jg]in biex jidher tassew li t-talba g]all-bidla ta]t esami mhix g]ajr kjarifika ta' dak li jirrisulta di[a' minn att iehor (jew a]jar, dokument) li jinsab fl-atti tal-kaw\a;

Illi ji\died jing]ad ukoll li lanqas m'hu minnu li l-e``ezzjoni wa]danija fil-mertu mtellg]a mill-im]arrkin hija t-tieni wa]da, g]aliex jekk wie]ed jg]arbel sewwa l-e``ezzjonijiet l-o]rajn, hemm isib il-qofol veru tal-kontestazzjoni tag]hom, spe`jalment meta jsemmu l-artikoli 812 u 818 tal-Kap 12. Jidher li jafu sewwa dwar liema kaw\a u liema sentenza qeg]da titkellem il-kumpannija attri`i f'din il-kaw\a;

Illi lanqas ma jidher mist]oqq l-argument tal-im]arrkin li t-talba m'g]andhiex tintlaqa' g]ax tkun qeg]da tibdel riferenza

[9]. Ara pa[. 42 tal-pro`ess;

dwar kaw\a inesistenti g]al wa]da dwar kaw\a rejalment esistita bejn il-partijiet. Fi kliem ie]or, l-im]arrkin donnhom iridu lill-Qorti tibqa' tisma' ka\ dwar non-fatt li mill-atti tal-kaw\a jirrisulta mod ie]or;

Illi ma' dan il-Qorti i\\id tosserva li, jekk kellha tintlaqa' t-talba tal-kumpannija attri`i, ma kienx se' jwassal li l-im]arrkin jin[iebu f'qag]da li ma jistg]ux jiddefendu lilhom infushom jew li d-difi\a tag]hom tixxejjen: di[a' ntwera li huma ressqu e``ezzjonijiet o]rajn fil-mertu u mhux marbutin mat-tieni wa]da li bihom qeg]din jikkontestaw i\jed fil-fond is-siwi tal-azzjoni attri`i u din, fil-fehma meqjusa tal-Qorti, hija l-vera kontenzjoni bejn il-partijiet;

G]al dawn ir-ra[unijiet, il-Qorti qeg]da tidde`iedi dan l-episodju billi:

Tilqa' t-talba tal-kumpannija attri`i g]all-bdil minnha mitlub fl-atti tal-kaw\a, billi jissewwa \ball fis-sens li, kull fejn tidher i`-`ifra "1299/99GC" fl-atti tal-kaw\a tid]ol i`-`ifra "1266/99GC" u, g]all-finijiet tal-artikolu 175(1) tal-Kapitolu 12 tal-Li[ijiet ta' Malta, qeg]da tordna li din il-bidla ti[i riflessa fl-atti tal-kaw\a kull fejn me]tie[;

L-ispejje\ ta' din il-kwestjoni jibqg]u biex ji[u de`i\i fis-sentenza finali.

Moqrija

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
28 ta' Settembru, 2001

Charles Falzon
Deputat Re[istratur
28 ta' Settembru, 2001